

[Svend Haugaard.]

sigt. I fysikken er der en lov, der siger: aktion = reaktion. Jeg er ikke sikker på, at det gælder helt på samme måde inden for det psykiske område, jeg er tilbøjelig til at tro, at reaktionen undertiden kan være større end aktionen, og jeg er tilbøjelig til at tro, at en stærk marxistisk propaganda nok kunne være den bedste gødning for en højredrejning, som for mig at se, og også efter hvad vi har hørt i dag, kunne synes mere farlig end en anden drejning; også af den grund skulle man måske et par gange overtænke, om man er for ensidig i sin fremførelse af synspunkter over for børnene.

I øvrigt tror jeg, man kan trøste de mest ængstelige med, at tingene ofte vender igen. Jeg husker fra min ungdom en periode, hvor der var vældig megen rød ungdom. Jeg ved, at mange af dem, der var meget røde dengang, i dag er gode konservative bedsteborgere, ja, jeg vil tro, at sågalt nogle af dem har stemt på fremskridtspartiet, og så kan man næppe komme længere til højre. Efter min mening var de dengang for røde og er nu for konservative. En ensidig påvirkning giver nok visse problemer i øjeblikket, i generationernes forhold til hinanden og over for skolens arbejdsro og lærerne indbyrdes, og det er naturligvis galt. Over for børnene vil jeg tro skaden mere ligger i, at man forsømmer alsidig oplysning og hermed muligheden for at gøre børnene kritisk vågne, men samtidig positive over for livets mangfoldigheder, men noget sådant kan nok lige så let ske for en lærer uden personlig holdning.

Der er to yderpunkter i denne sag, og de er lige forargede. Vi hørte ordføreren for den ene forespørgsel, fremskridtspartiets, og vi vil nok senere høre det andet yderpunkt, som jeg formoder er kommunisterne, i hvert fald hvis man skal se efter, hvad der er skrevet på forskellige steder om denne sag.

Jeg synes, de i påfaldende grad ligner hinanden: lige intolerante, lige enøjede og ude af stand til at forstå den sande friheds rummelighed, lige selvsikre på monopol på sandheden og patent på friheden. Den ene taler om udstrakt ensidig påvirkning af marxisme og dermed en fare for demokrati, åndsfrihed og tolerance. Den anden taler om vesttyske forhold, nynazisme og fare for demokrati, åndsfrihed og tolerance. Man må

sige, at ord gør det ikke, især ikke når man lægger så forskelligt i det, som yderpunkterne her gør. Heldigvis overdriver begge parter, den værste fare ligger nok i egen ensidighed.

Det er 3 krævende ord, der er grundlag for forespørgselsdebatten her i dag, og det er ganske klart, at de to ordførere lægger forskelligt indhold i de 3 ord. Jeg fik kuldegysninger ved at høre hr. Lindholt nu til morgen, da han hævdede stemmen og gik til kamp for demokrati, åndsfridhed og tolerance. Tænk, om de, der har så travlt med andre, blot en enkelt gang kunne vende kravet mod sig selv.

Jeg føler mig overbevist om, at den danske lærerstand som helhed gør et dygtigt og samvittighedsfuldt arbejde i den danske folkeskole, og at de udfører deres arbejde inden for rammerne af folkeskolens formål. Der kan naturligvis findes udygtige iblandt, som der kan inden for alle fag; jeg vil tro, at hvis der findes udygtige, er de nok farligere end de politisk engagerede.

Opgaven i skolen er blevet vanskeligere af flere grunde. Den forlængede pligt har gjort sit, og tidens meget forvirrende påvirkning har også gjort sit. Skolens krise er i høj grad samfundets krise, tidens krise, men også familiens og opdragelsens krise og nok også noget troens krise. Det vil være uklogt og urigtigt at tro, at problemerne har ret meget med den ensidige påvirkning at gøre; de har derimod nok noget med holdning i en anden betydning at gøre eller måske også noget med mangel på holdning at gøre.

Det er klart, at en så vigtig del af vort samfund, som folkeskolen er, med mellemrum skal tages op til debat. Det er åbenbart for enhver, at der er store problemer i skolen i dag, og det, vi drøfter, er altså næppe det største.

De mange, der får særundervisning, det umættelige behov for skolepsykologer, de mange skulkere og meget andet siger noget om, at der er alvorlige problemer. Også hjemmenes forhold til skolen kan der være grund til at se nærmere på. Nogle steder er det forhold godt, interessen er stor hos forældrene, og det er en meget stor styrke for skolen. Andre steder går det dårligt, og resultatet bliver derefter. I sidste tilfælde bør forældrene være under anklage, fordi de